

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד להזיק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק הלוי מליובאוויטש
וצוקלה"ג נב"מ ז"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמים • ניצוצות • זמנים

תשעה

ערב

חגיגה שבועות

ה' בסיוון ה'תשס"ט
שנת ה'תקל

יוצא לאור על-ידי

מוכון ליובאוויטש שעל-יד

צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרזב

* אסרו חג השבועות הוא "יום טוב" - יום

חגיגי, שהעולים לרגל הקריבו בו במקדש את 'עולות'
הראיה' שלהם. עולות אלה הקריבו ממזונם (ממון
חולין דווקא). בזמן הזה שאין אנו יכולים להקריב
קרבנות בפועל, צריך להוסיף ביום זה בנתנת צדקה
ממזונם.¹⁰⁰

* בהמשך למדובר¹⁰¹ אודות כינוסי ילדים כימים
שלפני חגיגה שבועות, והבאתם בחגיגה שבועות עצמו
לקריאת עשרת הדיברות, הציע הרבי נשיא דורנו
הוראה, ועל-מנת לפוסח:

גם כימי התשלומין לחגיגה שבועות, ומה טוב - עד
י"ב בסיוון ועד בכלל, לכנס פעם אחת, ומה טוב
- פעמיים: פעם אחת לכנס בבתי-הספר שם לומדים
הם תורה, בהוספה על סדר לימודם הרגיל, ועוד פעם
לכנס בבית-הכנסת, "מקום שמגדלים בו תפילה".

על-דרך-זה יש לנהוג בבתי-הספר ובתי-הכנסת
שבארץ-הקודש. ובארץ-הקודש בנוסף לזה יכנסו
אותם גם במקומות הקודשים, ובמיוחד כבנות
המערבי שאין השכינה זזה ממנו, ובמערות-המקפלה
(ובוראי יקבלו רישיון לכך), וגם קברת חל אימנו.

יום חמישי

י"ב בסיוון

סיום ימי התשלומין. זמן מתאים להחלטות
טובות וביצוען, כשיעורי תורה והפצתה, באהבת
ואהדת ישראל, ובנתינת הצדקה!¹⁰¹

108) של"ע אדמו"ר סי' תצד סי"ט. ביאר עינו בשערי
המערבים - שבועות' עמ' תכג ואילך, ובשיחות נוספות שנסמנו
ב'אוצר ס"ע שו'.

109) 'התועודות' תשמ"ט ח"ג עמ' 286.
110) בער"ח סיון תש"מ, לקוטי-שיחות כרך כ"ג עמ' 249.
111) משיחת ש"פ נשא תשי"מ, לקוטי-שיחות שם עמ' 259.

תפילת המנחה, סעודה ממש כמו שעושים בחו"ל
וכאותו הזמן שעושים שם. וכיוון שכן, רצוי לבצע
בה על הפת של 'עירוב תבשילי'¹⁰².

יום ראשון ח' בסיוון

עד י"ב סיוון ועד בכלל, אין אומרים 'חתונת'¹⁰³.
כנהוג בכל שלשת הרגלים (וקל-וחומר בזמן מתן-
תורה), עורכים בכל אסרו-חג (או כימים הסמוכים
לו) 'כינוס תורה' בכל מקום שאפשר. כ"ק אדמו"ר
נשיא דורנו היה משתף בה בשיחה מיוחדת שאמר
בהתועודות דהג' השבועות לכבוד הכינוס¹⁰⁴.

בשנת תשל"ט¹⁰⁵, הציע כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו
לעורך - ביום נפרד - 'כינוס תורה' גם לנשים, בקשר
לנתינים הנגזרים לנשי ובנות ישראל, ובפרט סודת-
המשפחה, כשרות האכלה ושתיה ונרות שבת קודש
ויום-טוב. כן עורר אודות הדפסת קבצי הידיעות-החדשות
שנאמרו בהודעות אלה, ובכלל.

ימי התשלומין:
ענינים בעברת ה' - אצירת גילויי החג, שלא
יאבדו כסדרת הזמן.¹⁰⁶

* הווספה בתורה ובצדקה דימי התשלומין שייכת
גם אם בחג-השבועות נעשו כל הענינים בשלימות,
ונעשית באופן ר'מולין בקודש באופן מיוחד כימים
אלו.¹⁰⁷

102) שר"ע אדמו"ר הזקן סי' תקכ"ז סי"ה.
103) סידור אדמו"ר לפני 'למצח... ענף'.
104) שיחת יום ב' דחה"ח תשל"ח סי"ט. וראה 'התועודות'
תשמ"ב ח"ג עמ' 294.
105) שיחת יום ב' דחה"ח תשל"ח סי"ט.
106) מדברי אדמו"ר - ספר-השיחות תרח"ץ עמ' 285.
107) שיחת מוצש"ק במדבר תשפ"ט, הנחת הת' סי"ט.

לזכות
אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישע"י ע"ה דייטש

ישראל זוכים לשער הגנון שלמעלה מהזמן

משמעות ההבדל בין החגים הקבועים ביום לחג השבועות התלוי בספירת מט"ו יום • חג השבועות מחבר בחינה שלמעלה מהזמן - בזמן • נשמות ישראל שייכות גם ל"כתר שנטל לעצמו" בגלל ביטולן לעצמות • רצה ה' שהמשכה זו תימשך דווקא על-ידי עבודת האדם בכירור הניסיונות • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

- 1) בעת היינו שלפני המאמר בכה כ"ק אדמו"ר מאוד (המור"ל).
- 2) ר"ח ג. ב.
- 3) אמור בן, טר"טו.
- 4) שו"ע אורח"ל א"ח ר"ס תצד.
- 5) ראה לקו"ת במדבר יב, א ואילך. שה"ש לה. ג. ובכ"מ.
- 6) שיחת ליל א' דחה"ש תשי"ב (לפני עשר שנים) ס"א (סה"ש) תשי"ב ע' 119).

הכוללת בש"ר.⁸⁴ כמרבין שותים היום רביעית יין לשמחת יום טוב⁸⁵ (לכתחילה, מתחילים סעודת יום טוב לפני 'שעה עשירית' המתחילה בשעה 16:13 בהל"אביב לפי שעון הקיץ⁸⁶).

סעודת יום טוב: חובתה המיוחדת בחג השבועות - כדי להראות שגוה ומקובל לישראל יום שניתנה בו התורה.⁸⁷

'מנהג הוא אצל רבותינו נשיאינו לומר 'תורה כחג השבועות בעת סעודת יום טוב וגם לספר סיפור מורנו הכלש"ש"⁸⁸. ונכון לנהוג כך⁸⁹.

כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו היה נוהג לחזר גם את משה רבינו ודוד המלך⁹⁰.

בארה"ק יש לזכור לקרוא היום שמו"ת, ככלל ערב שבת קודש אחר צאת היום.

לכאורה יש לטבול אחר צאת, בהכנה לשבת קודש, וכדברי כ"ק אדמו"ר מהר"ש ב': "...כל עלייה ממדינה למדינה, וכמו מחול אל הקודש, ומרבין מקדושת יום טוב לקדושת שבת, צריכים טבילה במקוה כמו שכתוב בכתב האר"ז⁹¹...". ויש לזכר איך היתה הנהגה בזה אצל זקני החסידים וכו'.

בתעודות חג השבועות [שהתקיימו ביום טוב שני לפני השקיעה] נהג הרבי נשיא דורנו לעורר על דבר חינוך, ועל דבר שיעורי חת"ת⁹².

שבט"ן ס"ק ג' "מסוף אכילה", רלא עתה"ש שם סוס"ד שייק מלשון הנגרא "מסעדה סעודה", וכן הוכיחו מדברי הפני"ג ה"ל כהדגמ"י).

84) מצווה - שו"ע אדמו"ר סי' תקכ"ט ס"ז. וראה "זוה"מ כהלכתי פ"א ס"א.

85) חובה - שו"ע אדמו"ר שם. וז"ל רביעית, ראה לעיל הערה 8.

86) מ"ט ראשון ליו"ט שני, וכי"ש בן קרית שבת.

87) שו"ע אדמו"ר סי' תצד סעיף ה'. וראה רשומות דב"ט (היסטריק) ח"ח עמ' שלב, ולעיל ע"ג 5 ובהערה.

88) ספר השמות שו"ע עמ' 140.

89) שוחות קודש תשכ"ד עמ' 389.

90) 'אוצר עמ' רצא.

91) המשך תרס"ו עמ' שפ (וגרד חיפש היכן המקור לה בכתב האר"ז). וראה לוח דבר עתה השתא, עמ' 871.

92) בקשר להפצת שיעור התהילים היום, כ"ק אדמו"ר מהר"ש צ"ע ביקע "לשע"ל בכל מיני השתדלות אשר יקבע בכל בית הכנסת, מנחה נוסח שו"ת" (קרבן מכתבים שבסוף התהילים - אג"ת כרך ג' עמ' תתק"ח). היום יום, ר"ח שבט ספר המנהגים עמ' 19 (בתערה), וכן הורו מהמחברות לצ"ח

* שיעור החוגש היוםי (חת"ת) מסתיים בפסוק "זה קרבן אדיר בן עיני" (זפג). (ראה בקריאת התורה של מח, שבת קודש).

* מנהג פשוט בקהילות ישראל להרכות באמירת תהילים בחג השבועות.⁷⁸

* היום יום השנה להסתלקות מורנו רבי ישראל בעשיט' נבג"מ זיע"א (תק"כ), ומנוחתו כבוד במור"ח⁷⁹.

מאכל חלב:⁸⁰ נוהגים לאוכלם בשחרית אחר קריאת⁸¹, בבית⁸². אחר כך מכינים ברכה אחרונה וממתנים שעה אחת⁸³, ואוכלים סעודת יום טוב, יצחק ח"ח סי' א"ב, אלא שבמקום שכבר נהגו לשאת כפיהם בשבת או אף בחול אין לטבל זאת.

78) מורה באצבע אות רכו (שם) 'גומרים' סי' תתל"ט, ק"ה חיים סי' תצד ס"ק ד', 'אוצר עמ' רצ.

79) על היין ומסקנא בקשר ליום ההסתלקות, ראה בספר השמות תרס"ו עמ' 333, ויש"ו, ו'אוצר מנהגי חב"ד" עמ' ש'. אודות ההסתלקות, ראה רבי ישראל בעשיט' הוצאת קה"ת, כפרת"ר תשמ"ו, ח"ב פרק כד. צילום המצבה, בימי חב"ד ביום זה.

80) שו"ע אדמו"ר סי' תצד סט"ו. בעשמי המנהג (שלא יכלו לעשות ולהשיר הכלים בשבת, לפי שדוד המלך וסמלק בעצת והיו כל ישראל אוניו בו ביום ואסורים באכילת בשר; מפני שתורה נמשלה לדבש וחלב) - ראה בארוכה בקובץ 'אהלי שם' כרך ו' עמ' ר"א ואילך, ויש"ו.

81) מנהג אדמו"ר מהר"ח צ" - 'רשומות' ח' עמ' 14. מנהג הרבי - 'אוצר עמ' שו' לוח כולל הב"ח.

82) ובקבועות זו - יש להעיר מהוראת הרב, לאחר שביטל בשנת תשנ"ט [עפ"י דברים] את המנהג להיות 'פרס מפה ומקדש' (התעודות תשמ"ח ח"ג עמ' 476. "כלל גם באר"י ישראל... בנראה ימצאו אופן המתאים לעורר סעודת משיח בו ביים [והינו לעורר זאת בבית הכנסת לפני שעה עשירית], ולתמונה ולהסיף - באופן ד"כפליים לתנועה" - ביים השבת שלא תהיה". וק"ח רומר להתעודות יו"ט, שאינה זקוקה דווקא לסעודה.

83) שפ"ה מסכת שבעות ד"ה ההפסדה, ומציגים לשי"ך יו"ד סי' פט ס"ק טו. ישע"י הלכה ומנהג חו"ד סי' יא, וראה 'אוצר עמ' רפד. זאת גם בחלב ותמאם, אך מובן מלבד גבינה קשה שממתינים שעה שעות (ובן ככיל של הגבינות הכשרות למחרתן באר"ק כיום, איך 'קשית').

"וראה פמ"ז לשו"ע יו"ד סי' פט, שפתי"ע ד"ס"ג, דהפסק שעה - מחל"ק קינוח" (א"ק כרך ג עמ' רפס, שיער חל' ומנהג יו"ד סי' יא).

החמתנה היא תמיד מנמר האכילה על סוג אחד עד תחילת האכילה על הסוג השני, ולא מנמר הסעודה או ברכה אחרונה עד תחילת הסעודה (דוגל מרובה ר"ס פט, מדיק לשו"ה ר"ן

"ושעיר לזכר" ו"ושני שעירים לכפר"⁶⁰.
 * בפסוק "אלוקינו... מלך רחמן צריך לומר כפי שנתקן בשנים האחרונות בסידור 'תהלות ה' על-פי סידורי חב"ד הישנים: לְנוֹתֵימָם (ולא ככבוד הסידורים, וכפי שהיה בעבר גם בסידור 'תהלות ה': ל' בחדייק"⁶¹).

נשיאת כפיים: הכול מכסים את פניהם כטלית, וגם את הילדים מכניסים תחת הטלית. גם ידי הנוהגים מוכסות כטלית.⁶²
 כוח קטן שהגיע לחינוך (ואפילו מגיל שש⁶³), נושא את כפיו בכרעה עם כוהנים גדולים כדי להתחנך בצמעות⁶⁴.
 לכתחילה יעקור כל כוח ממקומו כשמתחיל השי"ץ יצה' אף על עקר רגליו קודם שסיים השי"ץ "המחזור שיניתו לציון", שוב אינו עולה⁶⁵, ויצא מבינת-הכנסת עד סיום ברכת כוהנים⁶⁶.
 לאחר שענה הוהנים 'מודים דרבנן' עם הציבור, יאמרו הבעה "יהי רצון... מעתה ועד עולם"⁶⁷, ויארכו בה כדי שתסתיים יחד עם סיום ברכת מודים של השי"ץ, כדי שיענו הציבור 'אמן' על שתייהן (וגם הנוהגים יענו 'אמן' על ברכת השי"ץ⁶⁸). ומסתבר שהם לא יענו או יברך והוא בדרך שמו'.

60 שעיני עם שתי-הכסף ושעיר לחובת היום - שער-הכרובל פ"מ ס"ט. קובץ 'גדיל תורה' ברוקלין, גיליון י"ב.
 61 וכן הוא בכל סידורי אשכנז הישנים שלא שלטה בהם די המדקדקים.
 62 היום יום, טו בחשוון. לקוטר-דבורים ח"ה עמ' 58. 'צניצת הלכה למעשה' פ"ב סב"ד"כ ע"ש.
 63 הרבי היה מכסה את פניו הקו בסלית רק לאחר קריאת השי"ץ 'כוהנים', כיוון שקר או חלה על הישראלים המעוה לכוון את ליבם לקבל הברכה (כפר חב"ד) גיליון 618 בעם קונטרס 'מקד' (בפורי).
 64 סיפר הרב ר' אשר-לעמל שני הכהן [הן קהילת חב"ד, בית עילית], שהרבי שאלו מדוע לא הביא את בנו בן השש לנשיאת-כפיים (נשורה) לנשיאת רוסטרוק, כ"ט תשרי תשס"ב עמ' 151. וכן בנטיע-גריאל יו"ט ח"ב, הל' י"כ ע"פ ס"ק ס"ו.
 65 שיער אדמוה"ו סי' קכח ס"מ.
 66 שיער אדמוה"ו סי' קכח ס"ג וס"ה.
 67 בנחמה יורה בה מכשוליו, אף שהאומר נחמה דתהילת ה' (ישלע יורה בה שום מכשוליו) אין להזניח - א"י ח"ק י"ד עמ' כו.
 68 שיער אדמוה"ו סי' נא ס"ס.
 69 שיער אדמוה"ו סי' נא ס"ס.

לאחר סיום (כל⁶⁹) הציבור עניית 'אמן' על ברכת מודים, מתחיל השי"ץ בקול רגיל⁷⁰ "אלוקינו ואלוקי אבותינו, ברכנו...", וכשמוגיע לכוהנים קורא בקול רם "כוהנים" והוא קריאה לכוהנים לברך, ואחרי-כך מסיים⁷¹ ואומר בקול רגיל "עם קדושת פניהם כלפי העם", לאחר מכן, מחזירים הכהנים פניהם כלפי העם⁷², וכשפניהם לעם, קודם שישארו ויפרשו את כפיהם⁷³, מברכים "אשר קשננו... באהבה".

אחר הברכה, קודם שמתחילים 'ברכה', מגביהים ידיהם כנגד כתפיהם. היר הזמנית קצת למעלה מהשמשאלית, ופורשים ידיהם, תוך כפיהם כנגד הקרקע ואחורי ידיהם כנגד השמים, ומחלקים אצבעותיהם ועושים "זמישה אוידיים". בין כל שתי אצבעות אוויר אחד, וכן בין אצבע לאגודל, וכן בין שנייה, וכן בין אגודל ימין לשל שמאל, לקיים 'מצוין מן החרכים'⁷⁴.
 ואחר שענה כל הציבור 'אמן' על ברכתם, מקריא להם השי"ץ 'ברכה'⁷⁵ עד גמריה.

68 שם סי' קכח ס"ו"ח כח (י"טו לחו"ש).
 69 בשי"ע אדמוה"ו (קכח, טו) פסק שאומר זאת בלחש, אבל בסידור השמיט תיבת זו, ודס"ל שאומר עד תיבת 'כוהנים' בקול בנינו בדרכו, ורק תיבת זו יאמר בקול רם, והטעם כיוון שבקשה זו היא ממלכת התפילה שחיי"ץ מחוייב להשמיעה לציבור (פסקי הסידור סי' פז).
 70 בסידור אדמוה"ו נאמר רק על השי"ץ שאומר תיבות אלו (תיק זה נמסר בעם הרב - 'היכל מנחם' ח"ג עמ' רסד), ודלא כנוהגים שם הכוהנים או הקהל אומרים זאת.
 71 סידור אדמוה"ו, והטעם תנבאר בשער-הכרובל (פ"ג אות ג) שגם את ברכת-הצמעות יש לומר כשפיהם מול הקהל, כיוון שיע"פ הקבלה זקוקים התנאים גם בברכתם זו לכוונת הקהל. בהחזרת הפנים מהגו בין כותלי א"י כמנהג העולם - שפונים תמיד למינה (בכיוון השעון), כפסק שיע"פ אדמוה"ו שם סי' וראו דעה אחרת בזה בצמח צדק (ש"ת א"ת סי' סו ס"ה, סי' קיב ובחידושים על השי"ס ס"ב, ואולי לא נאמרה כפס"ד למעשה). הצעת הסדר להנחוג מפיעה בהתקשרות גיליון רדע עמ' 18.
 72 ע"פ אדמוה"ו סי' קכח ס"ו"ח יג, כיוון שעשיית כפיים היא מנוף המצוה (משא"כ החזרת פנים, אף שמעכב - אינה מנוף המצוה), וברכת-הצמעות צ"ל 'עובר לעשייתו', ודלא כמובא בבני-החיים סי' קכח סוף ס"ק עז.
 73 שם ס"ב.
 74 בורה-חדש פ' נשא (ף ג, טור א) גזר סדר התפילות השי"ץ לכיוונים שונים כשמקריא לכוהנים, ונתקף בגמ"א (ס"ג, וס"ג) ובמשנ"ב שם ח. אבל לא הובא בשי"ע אדמוה"ו ובפני-החיים שם ובקצת השולחן (כג, ובש"ע-החזרה שם ס"ק ג, תע"ג, ע"פ

שהו הפירוש שניתן לנשמות ישראל גם כתר הג' מה שנטל לעצמו, היינו, שעניין זה ניתן לנשמות ישראל כפי שהם נמצאים ב'עצמם', היינו, כפי שבטלים להעצמות.
 ובהתאם לכך יש גם צורך בהקדמת עבודת הנשמות (לא מצד מצאיותן, אלא מצד הכיטול שלהם - שזוה עניין הקדמת נעשה לנשמה, כמבואר לעיל (במאמר) שב' הכתרים שנתן בראש בניו הם כנגד נעשה ונשמע, וכתר הג' שנטל לעצמו הוא כנגד הקדמת נעשה לנשמע, היינו שהקדמת נעשה לנשמע שעניינה הוא הכיטול לבעל הרצון, תוכנה ומשמעותה, שנשמות

הג' שנטל לעצמו הוא כנגד הקדמת נעשה לנשמע, היינו שהקדמת נעשה לנשמע שעניינה הוא הכיטול לבעל הרצון, תוכנה ומשמעותה, שנשמות

עיקר הכוונה נשלמות על-ידי בירור הניסיונות דווקא, כי ההעלם שבניסיונות הוא גדול ביותר, ולכן בירור מגיע למעלה ביותר

ישראל נמצאים ב'עצמם', וברורא זו ניתן להם הכתר שנטל לעצמו.
 ויזמק יותר - שהקדמה דנעשה לנשמע (לא האמירה בפועל, אלא ההכנה לאמירה, ההולטה להקדים נעשה לנשמע) אין בה שווית זמן (ולא כאמירת נעשה או נשמע) ב' תיבות שכלל א' מהם יש ד' אותיות, שאמירתן מוגבלת בזמן), שהו בהתאם לכך שכתר הג' שנטל לעצמו הוא למעלה מהגבלת הזמן כו'.
 והו הטעם שגם ההמשכה בהגו השבועות שהיא ממקום שאין אתערותא דלתתא מגעת שם, באה למטה לאחר ועל-ידי הקדמת העבודה דווקא, אלא, שעניין זה אינו אלא מצד רצונו תברך - בלשון הידוע⁷⁶: "רצון הטהור והחפץ הקדוש" - שהמשכת כל העניינים יהיו על-ידי עבודה דווקא (כמבואר לעיל (במאמר) בארוכה), ובוה גופא - לא כמו כל ההמשכות של סדר השתלשלות, שהם מבחינה השייכת לעולמות, היינו, שיש לברואים תפיסת מקום שם, ועבודת המטה מגעת שם, אלא מבחינה שבה אין שום תפיסת מקום

לנבראים ועבודתם (שהרי זה כתר הג' שנטל לעצמו), כי אם, מפני שעלה ברצונו יתברך - ב'רצון הטהור והחפץ הקדוש', היינו, לא רק רצון סתם, אלא רצון הטהור, ולא רק חפץ סתם אלא חפץ הקדוש - שכתר הג' שנטל לעצמו יימשך לנשמות ישראל למטה על-ידי עבודה.

ה. ועל-פי זה יש לבאר הטעם שהמשכה דהג השבועות באה על-ידי הקדמת העבודה בספירת העומר, שעניינה בירור נפש הבהמית דווקא⁷⁷: כיוון שהמשכה דהג השבועות היא כתר

הג' שנטל לעצמו, שבעצם הרי זה למעלה מגדר המשכה, והמשכתו למטה אינה אלא מצד "רצון הטהור והחפץ הקדוש" דווקא - הרי זה צריך להיות בהתאם לרצון דווקא.
 והוא על בירור נפש האלקית מצד עצמה, (אלא על בירור נפש הבהמית דווקא, שעל זה אמרו חז"ל⁷⁸ "לא ניתנו המצוות אלא לצרף בהן את הבהמיות", לכן, המשכה דהג השבועות (שאינה אלא מצד "רצון הטהור והחפץ הקדוש") היא על-ידי בירור נפש הבהמית דווקא, שוהי העבודה דספירת העומר.
 ויש להוסיף, שכשם שעיקר הכוונה היא לא בעבודת נפש האלקית מצד עצמה, אלא בבירור נפש הבהמית דווקא, כך גם בירור נפש הבהמית עצמה אינו מספיק, אלא צריך להיות גם בירור חלקו בעולם.
 76 ראו לקו"ת אמור לה, ד ואילך. במדבר י"ד, א ואילך. ובכ"מ.
 77 ביר דפמ"ד, וש"ג.
 78 ראו לקו"ת אמור לה, ד ואילך. במדבר י"ד, א ואילך.

כלומר: נקודת היהדות שהישיאר בשלימותה - אין בכך משום הידוש ("דאס איז קיין קונץ ניט"), שהישיאר "גם בשעת החטא היה באמנה אתו ית"י".¹⁹ והתכלית, כי אם בירור חלקן בעולם.

ובפרטיות יותר - עיקר הכוונה נשלמת עליידי בירור הנטיעות דווקא, כי, ההעלם שבניסיונות הוא גידול ביותר, ולכן בירורם מגיע ("דערלאנגט") למעלה ביותר.²⁰ וכפרט בומגנו זה, עקבא דעקבא דמשיחא, שהחושך כפול ומכופל, ובמילא, גם הכבודה שבתקופה זו נעלית יותר.²¹ על דרך הידועה במעלת העקב שבו דווקא ישנו כוח המסירת נפשו.

ויש להוסיף יתירה מזה - דכיוון ש"כל ישראל

19) תניא ספכ"ד. וראה לעיל בהמאמר.
 20) ראה סה"מ מלקט ח"ד ע' כז.
 21) חסר כמה תיבות (המ"ו"ל).
 22) ראה סה"מ ע' קפח, ובתוספתן שם בהערה 47.

ערבים זה בזה"²², הרי, גם החלק בעולם שצריך להתברר על-ידי הוולת, נוגע אליו, ונמצא, שבירור כל העולם - שכל חלק אחד בו שייך לאחד מבני ישראל שצריך לבררו - נוגע אליו.

ולאידך גיסא, כיוון ש"כל ישראל ערבים זה בזה", הרי, כל העניינים שלו נוגעים (לא רק לו, אלא) גם לכל בניישראל.

ועוד זאת - שכל העניינים שלו נוגעים לא רק בעולם הזה, אלא גם למעלה, עד לעולמות ומדרגות הכי עליונות, ועד לשרש הנשמות - בעצמותו יחברך.

ונמצא, שכל העניינים שלו נוגעים לכללות העולמות, וכל העניינים שבעולם נוגעים לו.

(מהתועודות שבת ויום ב' דחג השבעות התי"ב: 'תורת מנחם' כרך העמ' 240-244 - בלתי מונה)
 23) שבעות לט, סע"א. וש"נ.

מינוי להתקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות' ישירות הביתה באמצעות הדואר מינוי לשנה: 88 ש"ח (ב-4 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת: 'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

עשרת הדיברות.³² מציאים שני ספרי תורה, י"ג מידות - פעם אחת.³³ "ריבנו של עולם", 'ברך שמי'.³⁴ אין קוראים מגילת רות,³⁵ ואין אומרים 'אקומות'.³⁶

בספר הראשון קוראים בפרשת יתרו מ'בחודש השלישי' עד סוף הפרשה. את עשרת-הדיברות קוראים בשעם העליון.³⁷ בשעת קריאת-עשרת

ליכיד ישראל' עמ' 201, מראה לילדים בניחוח, שהילדים יביטו שלא יפריעו ויקשיבו בצורה מסודרת, ופעם אחת הבטיח בעצמו, בדרך 'מלמעה למטה' (בפעם הראשונה שדיבר בנושא, ע"ח סיון תש"מ, נדפס במקור הראשון שצויין לעיל מלקיטי שיחות, כנראה לקטנים ביותר). "במציא לא יכלבלו הילדים לקריאת-תורה, ואדרבה - הם עוד יחזקו את יראת ה' ויראת התורה".

32) לקוטי-שיחות כרך כח עמ' 315.
 33) טעם כמובא בלק"ש (כח, עמ' 254) מפסיקתא דר"י, שקריאת עשרת הדיברות היא בדוגמת יום מוקד-תורה, ולכן יש לבטל את עשרת ישראל לשמיעתה אז. וברי ברור שהכוונה דווקא לקריאתה ביציור כתקנת חז"ל.

על"כ, בניחוח"י רבים מאוגנים (גם) מניין מיוחד לקריאת התורה בשעה הנוחה לילדים, ובו שישא אשמן שלא שמע עדיין את הקריאה, ואח"כ אמירת הפסיקים, דברי התעוררות, ומחלקים פסיקים וכו'. דברי יריכת-תורתנו (ע' משע"ב ס"ח"ש שב, שיש בהכלטה טומט), עדיף לחלק בתג כרטיסים ממוספרים עם דברי-תורה, לארגן הגרלה באיסור-רו, ואז גם להחניק בפועל את כל המרטים (גם כאלה שהם מוקצה) לזככם.

33) מסתבר שגם המתפלל בכ"כ"י שלפי הנחש שלהם אומרים זאת י"פ, לא יאמר זאת עמדם (ראה תהלה-לוד ס' סו"ס"ק ז, וש"י"ת אגרות-משה או"ח ח"ג ס' 105).

34) סידור אדמו"ר.
 35) פסקי סידור אות קסו. ואכן מנהג זה אינו נהוג כולל אצל חסידי חב"ד, אף שהוא שורר אדמו"ר (ס' תצ ס"ז, תנ"ד ס"י"ז) - 'המלך במסביב' ח"א עמ' קעא-ב. רצו, וראה 'אוצר' עמ' רסו.

36) זו התורה לילדים ולזויות [בלשון הרב על ס' המתנגים, מאוצר-המלך ח"א עמ' 362] - ספר-המתנגים שם, לקוטי-שיחות ח"ג עמ' 231, והטעם - ראה בתורת מנחם - התועודות' תשי"ז ח"ג (ב) עמ' 46. אף שהוא הפיטו בע"ע אדמו"ר (ס' תצ ס"ז, וראה שער הפולק"פ ס"מ ס"ח"ז), ואף שהרבי בעצמו נהג למר זאת, כמנהג אביו הרב לוי-צחק (המלך במסביב ח"א עמ' קעא) לפני התחלת הקריאה, ובהמשך בן גרבו לגבאי (אוצר' עמ' רמג), ואף שהכל ראו זאת - אין למדוד מזה, ראה

התועודות' תשי"ז ח"א (רח עמ' 106).
 37) לוח כוללת-ב"ד, מש"ע אדמו"ר ס' תצ ס"ח"א.

היירבות - עומד הקהל, ופניו אל ספר-התורה.³⁸ מניחים את הספר השני על הבימה ליד הראשון,³⁹ ואומרים הצ'יקדיש. הגבהה וגלילה. בספר השני קוראים למפסיר "יביום הביכורים", ומפסירים במרכבה דיוקא.⁴⁰ מעלים גדול וחסם למפסיר. ויש נוהגים שגם הקורא הפסרה זו בלחש עם המפסיר קורא אותה בעמידה, מפני כבודו.⁴¹ באר"ק,⁴² לאחר כרכות ההפסרה - הזכרת נשמות.⁴³

מי שהוריו בחיים, יוצא מביית-הכנסת בזמן הזכרת נשמות.⁴⁴ אבל (רח"ל) בשנה הראשונה למות אביו או אימו, נשאר בבית-הכנסת אך אינו מוזכר נשמות.⁴⁵ רבותינו נשיאינו דייקו לאחוז בעץ החיים של הספר-תורה בעת אמירת "יזכור".⁴⁶

בהזכרת נשמות אומרים: "בן/בת פלוני"'.⁴⁷ לאחר הזכרת נשמות אומרים 'אב החיים' גם מי שאינו מוזכר נשמות, אומר 'אב החיים'.⁴⁸ אשרי, יחלה, הצ'יקדיש.

תפילת מוסף:
 * בפסקה 'ומנחתם ונסכיהם' אומרים (במקום

38) ספר-המתנגים עמ' 44. וראה 'אוצר' עמ' רמג.
 39) רמ"א ס' קמז ע"א. וגלים להניח מימין הס'ת הראשון, וי"א שהרבי הקפיד ע"ז.
 40) לוח כוללת-ב"ד, מש"ע אדמו"ר שם ס"ו.
 41) לוח כוללת-ב"ד, מש"ע אדמו"ר שם ס"ו.
 42) לפני ראשון.
 43) בחו"ל מקיימים הזכרת נשמות בימי-טוב שני, כדלהלן בהערה 96.
 44) שיערי אפרים ע"י סל"ב ובפניו שיערים אות לה. קצור שר"ע קלג'א.
 45) תורות אדמו"ר מהרי"צ י"ג, 'אוצר' אולת-שירי עמ' רכא, רש"י.
 46) לקוטי-שיחות כרך יד עמ' 233. 'המלך במסביב' ח"א עמ' שט.
 47) סידור 'תורה אור' עמ' 259, וכן גרס הרב, 'המלך במסביב' ח"ב עמ' קסו, עיי"ש. להשיג שמנהג הספרדים להזכיר נשמות בשם האב, ומהג האשכנזים - בשם האב, ואף שההזכירו נפטרים לפני כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, קישק לדעת שם האב דווקא; אך כשבקישק למר קדיש וילמד נשמות על אביו, הזכירו בשם אמו, ימי מלך ח"ב עמ' 833.
 48) כ"ק אדמו"ר מהרי"צ, 'אוצר' ניסר-סיון עמ' רכ. והוראת הרבי שכן נכון להניח - 'המלך במסביב' ח"ב עמ' רחנ"ט.

לקרא הערב עלייה אחת או שתיים מפרשת נשא.

תיקון ליל שבועות:

מנהג ישראל להישאר ערים כל הלילה¹⁰ בליל שבועות¹¹. מנהגו לומר ותיקון' כנדפס (אך אין מכוונים הכוונות, ואין אומרים את התפילות והקיישים שנדפסו בו).¹² מי שלא הספיק לסיימו בלילה, יסיימו ביום¹³.

הכרתו כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע:

התחלתו של חסידות חסידי אדמו"ר מהורש"ב נ"ע (ה'תתצ"ט) נחלקת לשתי קבוצות. קבוצה אחת מניחה שישנו קשר ישיר בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קבוצה שנייה מניחה שישנו קשר עקיף בלבד, דהיינו שישנו קשר ישיר בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע.

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע:

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע הוא קשר ישיר, דהיינו שישנו קשר ישיר בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קשר זה נובע מכך שהחסידים של חסידות אדמו"ר הם חסידים של חסידות מהורש"ב נ"ע, ויש להם את אותו המנהג והתורה.

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע:

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע הוא קשר עקיף, דהיינו שישנו קשר עקיף בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קשר זה נובע מכך שחסידות אדמו"ר היא חסידות של חסידות מהורש"ב נ"ע, ויש להם את אותו המנהג והתורה.

למי שיהיה ניעור בליל שבועות כל הלילה, שיזכה ל'כבוד תורה'¹⁵.

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע:

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע הוא קשר ישיר, דהיינו שישנו קשר ישיר בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קשר זה נובע מכך שהחסידים של חסידות אדמו"ר הם חסידים של חסידות מהורש"ב נ"ע, ויש להם את אותו המנהג והתורה.

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע:

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע הוא קשר עקיף, דהיינו שישנו קשר עקיף בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קשר זה נובע מכך שחסידות אדמו"ר היא חסידות של חסידות מהורש"ב נ"ע, ויש להם את אותו המנהג והתורה.

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע:

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע הוא קשר ישיר, דהיינו שישנו קשר ישיר בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קשר זה נובע מכך שהחסידים של חסידות אדמו"ר הם חסידים של חסידות מהורש"ב נ"ע, ויש להם את אותו המנהג והתורה.

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע:

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע הוא קשר עקיף, דהיינו שישנו קשר עקיף בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קשר זה נובע מכך שחסידות אדמו"ר היא חסידות של חסידות מהורש"ב נ"ע, ויש להם את אותו המנהג והתורה.

ובקשר לכך אף התווה פעם את הסדר (התועודות והשירי' כרך ג, עמ' 1943):

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע:

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע הוא קשר ישיר, דהיינו שישנו קשר ישיר בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קשר זה נובע מכך שהחסידים של חסידות אדמו"ר הם חסידים של חסידות מהורש"ב נ"ע, ויש להם את אותו המנהג והתורה.

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע:

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע הוא קשר עקיף, דהיינו שישנו קשר עקיף בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קשר זה נובע מכך שחסידות אדמו"ר היא חסידות של חסידות מהורש"ב נ"ע, ויש להם את אותו המנהג והתורה.

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע:

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע הוא קשר ישיר, דהיינו שישנו קשר ישיר בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קשר זה נובע מכך שהחסידים של חסידות אדמו"ר הם חסידים של חסידות מהורש"ב נ"ע, ויש להם את אותו המנהג והתורה.

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע:

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע הוא קשר עקיף, דהיינו שישנו קשר עקיף בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קשר זה נובע מכך שחסידות אדמו"ר היא חסידות של חסידות מהורש"ב נ"ע, ויש להם את אותו המנהג והתורה.

דברים שהתורה נקנית בהם... הרי ילמוד בהמסכת שבסדרי הישיבה.

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע:

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע הוא קשר ישיר, דהיינו שישנו קשר ישיר בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קשר זה נובע מכך שהחסידים של חסידות אדמו"ר הם חסידים של חסידות מהורש"ב נ"ע, ויש להם את אותו המנהג והתורה.

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע:

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע הוא קשר עקיף, דהיינו שישנו קשר עקיף בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קשר זה נובע מכך שחסידות אדמו"ר היא חסידות של חסידות מהורש"ב נ"ע, ויש להם את אותו המנהג והתורה.

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע:

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע הוא קשר ישיר, דהיינו שישנו קשר ישיר בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קשר זה נובע מכך שהחסידים של חסידות אדמו"ר הם חסידים של חסידות מהורש"ב נ"ע, ויש להם את אותו המנהג והתורה.

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע:

הקשר שבין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע הוא קשר עקיף, דהיינו שישנו קשר עקיף בין חסידות אדמו"ר לחסידות מהורש"ב נ"ע. קשר זה נובע מכך שחסידות אדמו"ר היא חסידות של חסידות מהורש"ב נ"ע, ויש להם את אותו המנהג והתורה.

לימוד עיקרי במסכת הגלמוד בישיבה

במסכת זו אגרות קודש כרך ז, עמ' סג (סג) מודיק רבני בחור ישיבה:
 מודיע על-דבר סדר לימודו בישיבת תומכי תמימים, ושאל דעתו, באשר קשה לו הלמוד בשנת מסכותו בבת אחת, באיזה מהם להמשיך...
 תנה כיוון שזכה להיות בישיבה וידוע... מעלת לימוד התורה ברבים, והו גס'כן אחד מהמ"ח

מסכת אחידה בכל הישיבות

מי שהיה נושא ונותן עם ההלכות הישיבות ברחבי תבל על בחירת המסכתות ללימוד, היה ראשי הישיבה הגדולה רבי מרדכי מנטליק (ראש ישיבה וחבר ההנהלה דיישיבת תומכי תמימים המוכרת בארצות-הברית מיום היווסדה", עד פטירתו ביום א' כ"ה בתשרי תשמ"ח). הוא היה כא ככתובים עם ההנהלה, מכנס את מכתביהם לרבי, ומציין את דעת רובם.

הלכות ומנהגי חב"ד

יום חמישי

ה' בסיוון – ערב חג השבועות
עידוב תבשילין: יש להודיע ולפרסם בבתי-הכנסת וכו' שחייבים לעשות היום "עידוב תבשילין". סדר העידוב נדפס בסידור 'תהלת ה'" (פורטים נוספים נדפסו בהתקשרות 'גיליון הקורס').

יום שישי

ב' בסיוון, חג השבועות
ממתנים: להתפלל ערבית של חג עד לאחר צאת הכוכבים, כדי שישלמו מ"ט ימי ספירת-העומר
"תמימות הדינה": לפני שנכנס יום-טוב!
החלטות טובות: "חג-השבועות הוא זמן המוכשר לעשות הכול לטובת לימוד התורה והעבודה ביראת שמים, וכן להתעסק בתשובה בהנוגד לתורה באין מפייע משטן המקטרג. כדוגמת זמן התקיעות בראש-השנה ויום הקורש דעים הכיפורים"².
סעודת החג:³
שמות יום-טוב - חייבים בה מדאורייתא, ועם כליזה, וראי אין לבסומי כו', וכמו הרמב"ם גבי

שמחת יו"ט⁵ /לא יימשך כיון...⁶.
ממזנות שמחת יום-טוב: שהגברים חייבים לשתות בו רביעית יין, אך אפשר לצאת ידי חובה זו בשתיית יין-הקדוש. בנוסף לזה, ככל יום-טוב "צריך לקבוע כל סעודה על היין, דהיינו שישתה יין באמצע סעודתו אם ידו משגת ויש לדון במי שקשה לו לשתות יין, אם חייב כזה. וביין שמחה לא נזכר "אם ידו משגת" ואולי חייב שם, וידבה בכשר ויין ומגדנות כפי יכלתו"⁷.
למנהג רבותנו נשיאנו בקריאת שמו"ת, יש

5 "בהלכות יו"ט פ"ו ה"כ. שם הכ"א. והא ש"ע סו"ס תקט"ו שהעתיק לשון הרמב"ם, והוסיף בסופו "אלא כולם יחיו קדושים (בפשטות - בכדי לסיים בדבר טוב) והוא ע"פ הירושלמי בכמות (פ"ב ה"ב) וקרא רבה (פכ"ד, ו) דהפירש מן העריות (ע"בירה" - שבש"ע ע"ש) וקרא קדושי".
 ובקובץ "דבר מלך" (הוצאת ופרצת, כפר תב"ו ע"פ 79) מענה הרבי על ריבוי משקה ביו"ט: "סעודת הוא מעיקרא ומפירד לגמרי, עס בריינט נאר צו א סאך במבולס אה מבאי רק הרבה בעיות".
 6 ספר-המנהגים עמ' 38 "מנהגי יום-טוב" (עם חלק מהמנהגות, ובשינויים קלים - מרשימת הרבי ע"ד פורים ויו"ט, אג"ק ח"ה עמ' רנה, לקוטי-שירות ח"ה"א עמ' 336).
 7 "תורה אור" לאדמו"ר עמ' 198. והא "חולתהמעד כלהמ"י פ"א ס"י"ב.
 8 ראה שירות-קדוש תשל"א ח"ב עמ' 87. והמקור הוא לכאורה בתורה י"ד י"ן פסחים ק"ב. וע"כ אם צריך לכוון לזה בקידוש, ובפרט שזו מצווה דאורייתא. אפ"כ בדיעבד יצא גם בלא כוונה כיוון שיש בזה תמדת התורה. כפיסך אדמו"ר (תעבתה). מאידך, י"ל ששמחה היא חלק מעצם עניין הקדוש וד' כוונת, כיוון ש"שמחה אלקים ואנשים" (הא ש"ע אדמו"ר) קבץ ס"ב), ולכן לא הקשו ע"ז שם מודן "אין עושן מצוות תפילות חבולות".
 9 ש"ע אדמו"ר סי' תקכ"ט ד"ד, ועיי"ש ובק"א ר"ס רמב. השיער לכאורה רביעית, ואם שנת כ"ו י"א ביממה יצא גם ידי שמחה ה"ל. אבל אם יצא י"ח שמחה בין הקדושת כ"ו, עניין חייב לשתות בסעודה היום ומחר. והא בעניין זה בהתקשרות' גיליון תקל"ט עמ' 16, וע"ג.

כ"ז במנחם-אב תשכ"ג כותבת תהלת ישיבת תומכי תמימים להרב חדרקוב ("מי תמימים" כרך ג, עמ' 1959):
 "קיבלנו בזמן האחרון מכתב מהרב ר' מרדכי מטסליק שי' בעניין איזה מסכת ללמוד לזמן החדש. הוא הציע שילמדו את בבא מציעא או קידושין. ענינו לו שקידושין למדנו בזמן האחרון, זאת אומרת לפני כשנה, ובבא מציעא אנו לומדים כיום. השבע קיבלנו ממנו עוד מכתב בהנוגע להני"ל וכתוב שהייתה הוראה מכ"ק אדמו"ר שליט"א שילמדו מסכת קידושין.

פונים אנו לכת"ד בענין זה, היות וקידושין למדנו לפני שנה אין אנו יודעים מה לעשות. אנו מציעים את המסכות הבאות - בבא בתרא או גיטין או קידושין, ומחכים אנו לתשובתו".

תשובת הרב חדרקוב לא איחזה להגיע. בכ"א מנחם אב (שם) כותב הרב חדרקוב להרב אפרים וולף:
 "במענה למכתבו בדבר בחירת המסכת לזמן הבע"ל, הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א להורות כי על תהלת הישיבה להחליט בה"ל - כי פשוט שאין בזה כל הכרח וכיוצא בזה".

שילוח זה של השתללות וניסיון להנהיג לימוד מסכת אחידה בישיבות חב"ד ככל העולם ומאידך לא לפנות זאת, אנו מוצאים גם בהוראות הרבי לישיבה בפריז:

בכ"ב אלול תשי"ב כותב הרבי למשפיע המפורסם הר"ח ר' ניסן נמנוב (אגרות קודש כרך כא עמ' קסט) שעמד בראש ישיבת תומכי תמימים בצרפת:

לשנה הבאה עלינו לטובה הנה לימדו בהישיבה כאן המסכתות יבמות... ואם אפשר בקל [=בקלות] - כדא שגם בישיבת תומכי תמימים בפריז לימדו איזה מסכת[ות] אלו.

אולם משהיינו אחר-כך, לקראת שנת הלימודים תשט"ו, שוב עלתה על הפרק שאלת לימוד המסכת, והרבי כותב להרב נמנוב (י"ז מנחם-אב תשי"ד - אגרות קודש כרך ט, עמ' רלח):

אודות המסכתא ללמוד בתורף הבא-עלינו לטובה, הרי ידוע מר"ל לעולם לימוד אדם במקום שליבו הפך, ואם התלמידים נוטים למסכתא פלונית

כדאי למלא בקשתם. (והר"ב מוסיף:) אם ישנם גמרות מצוינות למסכתא זו.
 הכוונה כנראה אם יש די טופסי גמרא - בהתחשב בקשיים שהיו באותה תקופה.

רמזים בחסידות לשמות המסכתות

כשנת תשכ"ב, במכתב מו' בניסן, כותב הרב מנטליק להנהלת ישיבת תומכי-תמימים בלוד:
 "במענה על שאלתכם על דבר לימוד מסכת חדשה על זמן חורף הבע"ל, הנה מה שאפשר לי לימוד כעת הוא, שמצד סדר ישיבתנו הציעה העיקרית יהיה מסכת יבמות, והוצעה הב' לפי הסדר הוא מסכת קידושין. אבל כל זה אין בהחלט גמור עד שהנהלה מדברת עם כ"ק אדמו"ר שליט"א-על-דבר-זה באמצע הקיץ".

בג"ב. מוסף הרב מנטליק: "אם יש לי רשות להציע לכבודכם לימוד כעת מסכת ביצה הדרומה, באם אי אפשר במסכת פסחים, בכדי שלא לגרום כלי סדר בימונים הבאים" (מתוך "ימי תמימים" כרך ג' עמ' 121-122).

בקשר לזה יש לציין, כי בשנים הראשונות היתה הנהלת ישיבת תומכי תמימים המרכזית נכנסת ל"יחידות" אל הרבי, לעיתים תכופות. בתחילה היה זה אחת לשבוע, ולאחר מכן אחת לחודש. במשך הזמן הפסיק נוהג זה.

במענה על הודעה שבשנת תשכ"ו ילמדו בישיבות חב"ד מסכת שבת כותב הרבי (אגרות קודש כרך כג, עמ' תנה):

והא בשעה טובה ומצולחת - והרי על שנה זו נאמרי: ובשנה ה' שבת לה' כו' ויהי רצון שירא הלימוד (המשך הפסקין) שבת לה' - כפרשיי לשם ה', (ובמילא) שדך ודמך, - משנה וגמרא דהני"ל - [לקוטי תורה בהר מוד], שלן לא בו ובתורה אור בפרוזה לא כו' בארץ (משפטי ע"ט א) ומבאר רש"י, הלא שאסור באכילה ובתנאה (ואדרבה - לם ללל שהוא צריך לם, ועד שפטורה מן הבכורה) אלא שלא תנהג בהם כבעל-הבית.

כשנת תשכ"ח נלמדה בישיבות חב"ד מסכת תוכחות. קודם תחילת השנה ביקשו כמה מראשי

שלא תנהג בהם כבעל-הבית.

כשנת תשכ"ח נלמדה בישיבות חב"ד מסכת תוכחות. קודם תחילת השנה ביקשו כמה מראשי

שלא תנהג בהם כבעל-הבית.

כשנת תשכ"ח נלמדה בישיבות חב"ד מסכת תוכחות. קודם תחילת השנה ביקשו כמה מראשי

שלא תנהג בהם כבעל-הבית.

כשנת תשכ"ח נלמדה בישיבות חב"ד מסכת תוכחות. קודם תחילת השנה ביקשו כמה מראשי

השיבות לשנות החלמה זו ללימוד מסכת אחרת. הרב מנטליק כתב על כך לרבי, ובראש חודש מנחם-אב תשכ"ז (אגרות קודש כרך כד עמ' שע"ה) קיבל את המענה:

נהוג על-פי דעת הרוב - מבלי להכריח את המועט, והברייה בידם.

בט' בתמוז תשכ"ז, לקראת שנת תשכ"ט, פנה הרב מנטליק (ימי תמימים' כרך ד, עמ' 90-91) במכתב כדלהלן:

אל כבוד הנהלת ישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד

שלום וברכה!

הנני בזה על-דבר לימוד מסכת חדשה על הזמן הבא על-ידי לטובה, הסדר כמו בכל שנה, שאני בא בכתובים עם הישיבות תומכי תמימים בכפר חב"ד, לשאול דעתם בה.

על-פי הסדר שבישיבתנו הקדושה צריך להיות כעת מסכת בבא קמא, ובאם לאו, מסכת פסחים. בבקשה לענות בהקדם דעתכם בה.

שלום וכל טוב, מודני מנטליק.

ככ' מנחם אב (שם עמ' 107-106) מודיע הרב מנטליק כי "לאחר קבלת המכתבים מהישיבות תומכי תמימים בכל המקומות . . . ובעונה על שאלתם על-דבר לימוד מסכת חדשה על זמן הבא על-ידי לטובה, היתה הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א שללימוד מסכת בבא קמא אי"ה בזמן הבא על-ידי לטובה".

בר"ה תמוז תשכ"ט (ימי תמימים' כרך ד' עמ' 197) פונה הרב מנטליק לקראת השנה החדשה - תש"ל:

"הנני בזה על דבר לימוד מסכת חדשה על זמן הבא על-ידי לטובה. הסדר כמו בכל שנה, שאני בא בכתובים עם הישיבות תומכי תמימים בכל מקום לשאול דעתם בה.

"להיות שרצון כ"ק אדמו"ר שליט"א שנלמד מזמן לזמן בסדר מועד, הנני בזה להציע שנלמוד מסכת פסחים, ובאם לאו הנה על-פי הסדר שבישיבתנו צריך להיות כעת מסכת כתובות.

"בבקשה לענות בהקדם דעתכם בה".

לא אורח הימים, ובט"ו מנחם אב (שם עמ' 199) מודיע הרב מנטליק:

"אחרי קבלת המכתבים מישיבות תומכי תמימים בכל המקומות . . . בעונה על שאלתם על-דבר לימוד מסכת חדשה על זמן הבא על-ידי לטובה, היתה הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א שנלמוד מסכת בבא קמא אי"ה בזמן הבא על-ידי לטובה".

כל שעת לימוד... להתבונן בתחילת

בי"ד מנחם אב תש"ל הודיע הרב מנטליק לרבי שהנהגות ישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש במונטריאול, צרפת, אוסטרליה והמרכזית מסכימים על לימוד מסכת פסחים לשנת הלימודים תשל"א. בישיבות בכפר חב"ד ובתורת אמת חשבו תחילה ללמוד מסכתות אחרות, אבל למעשה הצטרפו להחלטת הנהלת המרכזית.

הרבי ציין בתשובה (אגרות קודש כרך כו, עמ' 207):

על-פי כל-הנהגה לעיל [מסכת פסחים].

ויהא בהצלחה רבה.

ולמה עוד יותר קיום הייעוד ונאכל שם מן הובחים ומן הפסחים, ודיכמי צאתן מארץ מצרים אראנו ונפלאות.

(אגרות קודש כרך כח, עמ' רפ"ו), כותב הרבי לרב מנטליק:

מסכת שבת כתי"ל

ויהא בהצלחה, והרי כמדובר כמה פעמים - הרי זו שנה ה' שבת להו' וכמה מעניניה נכנסים לשנה שלאחריה הנקראת כולה מוצאי שביעית.

אזכיר על הציון.

במכתבו של הרמ"מ, שעליו נסב המענה, נאמר שזו רצון הנהלות כמה מהישיבות, לקראת שנת הלימודים תשל"ד.

כשעלה על הפרק שאלת המסכת שילמוד

בשנת תשל"ה, השיב הרבי כי מנחם אב תשל"ד (אגרות קודש כרך כט עמ' ריד) לרב מנטליק, על מה שבמה אודות לימוד מסכת גיטין או בבא בתרא בישיבות חב"ד, שברוב הישיבות רוצים ללמוד מסכת גיטין, ולפי דעתו מוכרח שכולם ילמדו מסכת אחת.

להלן תשובת הרבי:

על-פי כל-הנהגה לעיל - ללמוד מסכת גיטין בכל-הנהגה לעיל - בכל-הישיבות.

והי רצון שיחא על דרך לשון אדמו"ר הזקן: הכנה זו לפחות בתחלת כל שעה דהלימוד לשמה לענב וכמו בשם וספר תורה (תניא סוף פרק מ"א, וראה לקוטי לוי יצחק שם, ולהעיד מתוספות הא' דהמסכת: גט כו' גיטין) כי ספר-תורה).

לקראת לימוד מסכת בבא מציעא בשנת תשמ"א כתב הרבי:

ויהא בשעה טובה ומוצלחת. ולהעיד מחד ח"ג קצת, א ובלקוטי לוי יצחק לשם.

מפורסמת התורה משנים אחריו בסליח.

אזכיר על הציון.

"יחזיר הקב"ה האבדה"

כך כתב הר"מ מנטליק לרבי (תשרה קליין י"ז סיון תשס"ו, ומשם ב'מאוצר המלך' כרך ב'):

"ב"ה, כ"ז תמוז ה'תשמ"ג . . .

"כ"ק אדמו"ר שליט"א

"הנני מוסר בזה מכתבי מענה של הישיבות על-דבר לימוד מסכת חדשה על זמן הבא על-ידי לטובה, מסכת בבא בתרא שלמדנו בשנת תשל"ז, או מסכת בבא קמא שלמדנו בשנת תשל"ז.

"במאטרעאל, כפר חב"ד (ע"י השלפון -) תשובתם נתקבלה טלפוניית, תורת אמת, אוסטרליא, מיאמי, וכן בבאן, מסכימים ללמוד מסכת בבא בתרא.

"בראשון לציון נוסים ללמוד מסכת בבא קמא. מוצפת לא נתקבל מענה עד עתה".

להלן תשובת הרבי:

להזכיר [את מכתבי מענה שצירף הרמ"מ]

ואחרי רבים להטות ויהא בשעה טובה ומוצלחת

[ציון ליד רשימת הישיבות שהסכימו ללמוד

בבא בתרא]

והי - רצון שבקרב ממש יחזיר הקב"ה האבדה.

ואבדתם גוים - דא [בבא] בתרא [והר הלך ג' קצת א.].

הליתא למקומה ולבית המקדש הליתא.

אחרי, במענה לשאלת הרמ"מ, הורה הרבי להוסיף למענה:

פי' הזכר עיין בלקוטי [בלקוטי לוי יצחק] שם, ומתוך קושית ניצוצי אורות שם.

נדפס בלקוטי לוי יצחק, הערות לספר הוזהר פדשת בלק (עמ' תא ואילך).

בשנת תשמ"ו למדו בישיבות חב"ד ברחבי תבל מסכת בבא קמא, לאחר שנתקבלה תשובת הרבי: והיא בשעה טובה ומוצלחת בכל.

בשנת תשמ"ז נלמדה מסכת כתובות בישיבות חב"ד, ובעונה על כך כתב הרבי (נדפס בלקוטי הידועים וביאורים במסכת כתובות, נ"ג, תשמ"ז, עמ' ט):

והיא בהצלחה.

לימוד סוטה לכיתות נמוכות

בשנת תשמ"י (אגרות קודש כרך ז', עמ' סז) השיב הרבי לשאלת העומד בראש ישיבת חב"ד במלבורן באותם ימים - הר"ה ר' יעקב אליעזר הרצוג:

במה שכתב אודות לימוד מסכת סוטה על-ידי התלמידים ש"י וכו' הרי לפלא כיוון שיש חילוקי דעות בזה למה להם להכנס לענין זה ובפרט שבהתחלת כמו אלו שכותב אודותם, הרבה מסכתות אחרות לומדים בישיבות מאז ומקדם כידוע, ולמה לשנות בזה.

במה מוסתמך מקונטרס תועת ההשכלה וכו' [שם נשלל אי לימוד דילוג קטנים] הרי שם מדובר בהנוגע לדילוג, וכן שלא לשלול את זה באופן פרינציפיו, וקל-לתבין.

והרקע לשאלה ככל הנראה: חודש אייר באוסטרליה הוא זמן החורף בישיבות, ועל-פי המנהג החב"די (ובעוד כמה וכמה קהילות - ראה אוצר מנהגי חב"ד ניסן עמ' דרינג) נהוגים ללמוד בימי הספירה מסכת סוטה, ולכן עלה הדיעוץ ללמוד מסכת זו.